Heilu

4.8.2025, täydennetty 14.1.2026

KIHNIÖ

Lylyharju
Tuulivoimapuiston täydennysinventointi 2025

Tilaaja:
Ilmatar Energy Oy

Toteuttaja:
Heilu Oy

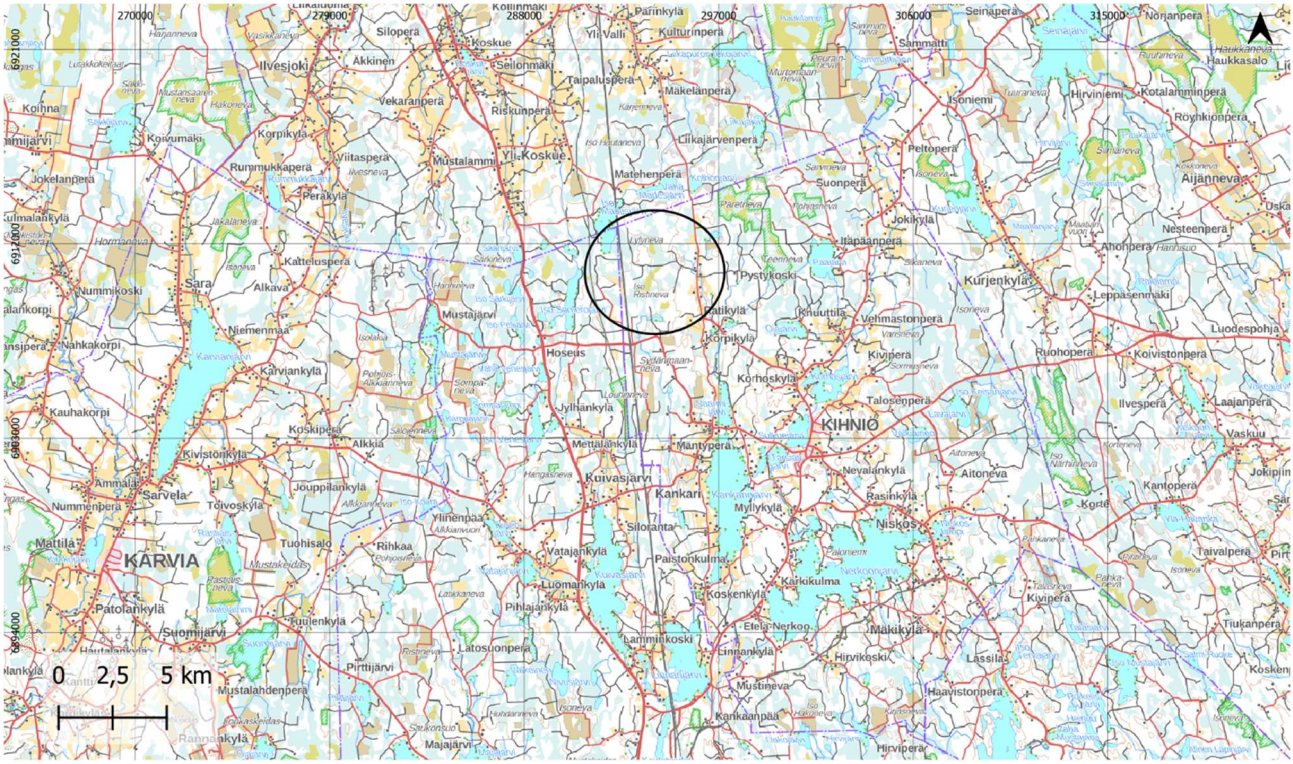
Kihniö Lylyharju

Tuulivoimapuiston arkeologinen täydennysinventointi 2025

Tiivistelmä

Kihniön Lylyharjun alueelle on suunnitteilla tuulivoimapuisto. Tuulivoimapuiston hankealueella on tehty arkeologinen inventoitu 2021–2022, jonka jälkeen voimaloiden sijainnit ovat tarkentuneet. Heilu Oy teki alueen arkeologisen täydennysinventoinnin muuttuneiden voimalapaikkojen osalta heinäkuussa 2025.

Alueelta ei havaittu ennestään tuntemattomia arkeologisia kohteita.

Kuva 1. Lähestymiskartta. Inventoitavien voimaloiden paikat mustalla rajatun alueen sisällä, Kihniön kuntakeskuksen luoteispuolella.

Sisällysluettelo

1. Johdanto 3
2. Alueen lähtötiedot 4
2.1. Ympäristö ja historia 4
2.2. Lähialueen aikaisemmat tutkimukset ja arkeologiset kohteet 6
3. Arkeologinen tarkkuusinventointi 6
3.1. Esityöt 6
3.2. Maastotyöt 6
3.3. Havainnot 6
4. Yhteenveto 11
Lähteet 12

Arkistotiedot

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen täydennysinventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy / FM Alina Korte
Kenttätyöaika:	11.7.2025
Tutkimusten rahoittaja:	Ilmatar Energy Oy
Lähialueen aikaisemmat tutkimukset:	Jaana Itäpalo, inventointi 2022 Kalle Luoto & Sinikka Kärkkäinen, inventointi 2024
Käytetty koordinaatisto	ETRS-TM35FIN, korkeus N2000.

Taustakartat Maanmittauslaitoksen karttakuvapalvelusta (WMTS) 01/2026. Maanmittauslaitoksen 5 p aineiston käyttölisenssi: MML 8578217766/05 00 00/2025.

Kansikuva: Kallioista maastoa voimalanpaikassa B.

Raportin kuvat Alina Korte.

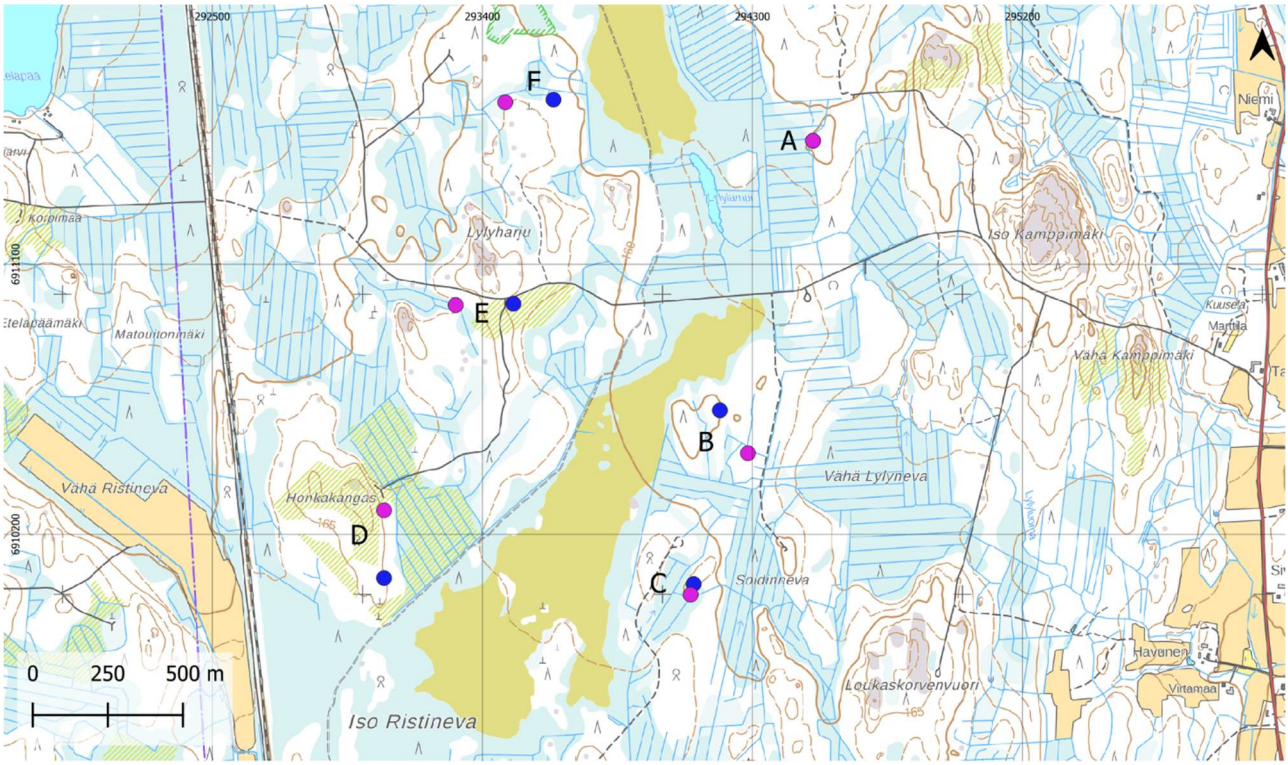
1. Johdanto

Ilmatar Lylyharju Oy:llä on meneillään tuulivoimahanke Kihniön Lylyharjun alueella. Suunnitellulla tuulivoimapuiston alueella on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2021–2022 Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalveluiden toimesta, jonka jälkeen voimaloiden sijainteihin on tullut tarkennuksia. Heilu Oy teki muuttuneiden voimalapaikkoinen arkeologisen täydennysinventoinnin heinäkuussa 2025 koskien kuutta voimalanpaikkaa.

Inventoitavilta voimalanpaikoilta tai niiden läheisyydestä ei tunnetta ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Ainoastaan voimalanpaikka A:n läheisyydestä tunnettiin edellisessä inventoinnissa (2021–2022) löytynyt modernin eräkämpän jäänteet. Koska kyseessä on 2021–2022 tehdyn arkeologisen inventoinnin täydennys, tässä raportissa esitellään inventoidun alueen perustiedot, maastotyöt ja tulokset tiivistetysti. Vuonna 2022 laaditussa inventointiraportissa on jo käsitelty alueen maisemaa, topografiaa, geologiaa sekä maankäytön historiaa.

Nyt tehdyssä inventoinnissa tarkastettiin vain tuulivoimapuiston suunnitelman mukaiset kuuden voimalan paikat. Voimalat nimettiin kirjaimilla A-F asian esittämisen selkeyttämiseksi.

Maastossa tarkastettiin heinäkuussa 2025 tiedossa olleet voimalanpaikat. Heinäkuussa tehdyn maastotyön jälkeen voimalasijoittelussa on tapahtunut muutoksia. Raporttia täydennettiin tammikuussa 2026 tarkentuneiden voimalanpaikkojen osalta.

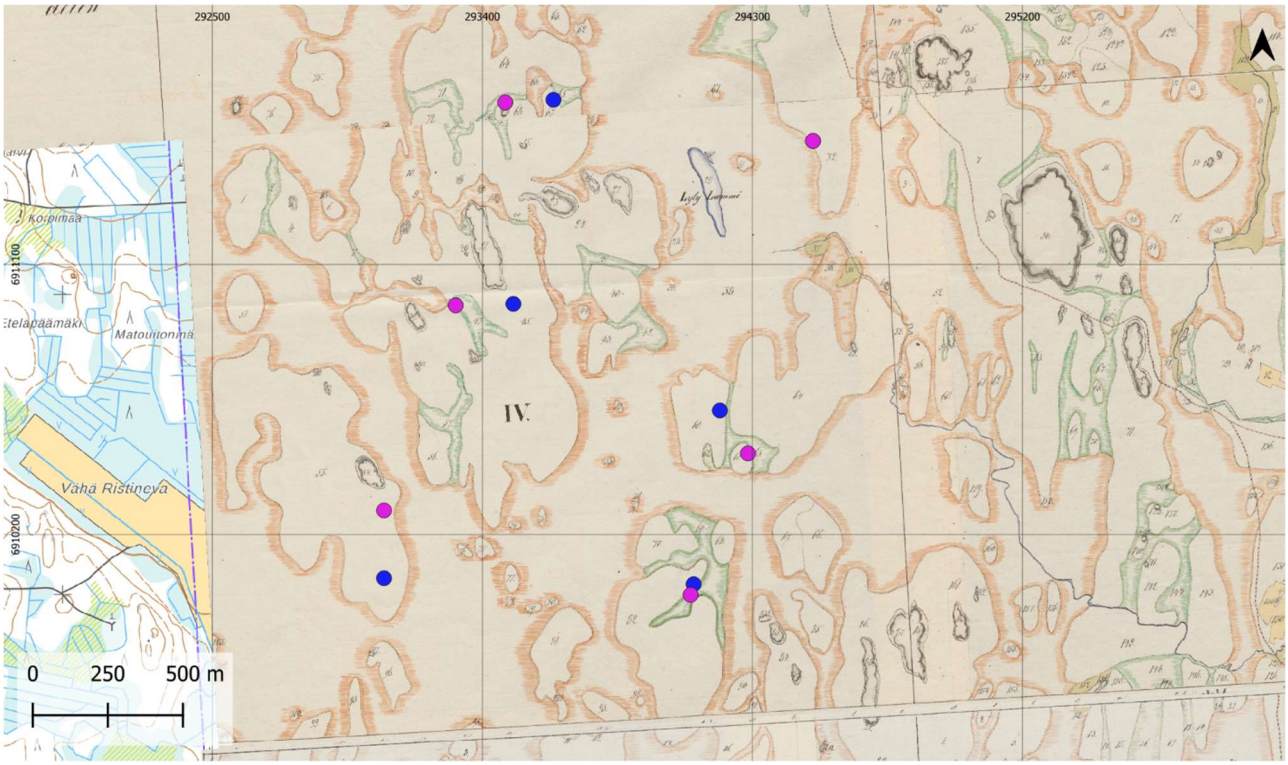
Kuva 2. Yleiskartta voimalasijoittelusta. 07/2025 tiedossa olleet voimalanpaikat on merkitty sinisillä pisteillä ja 01/2026 voimalanpaikat on merkitty violeteilla pisteillä.

2. Alueen lähtötiedot

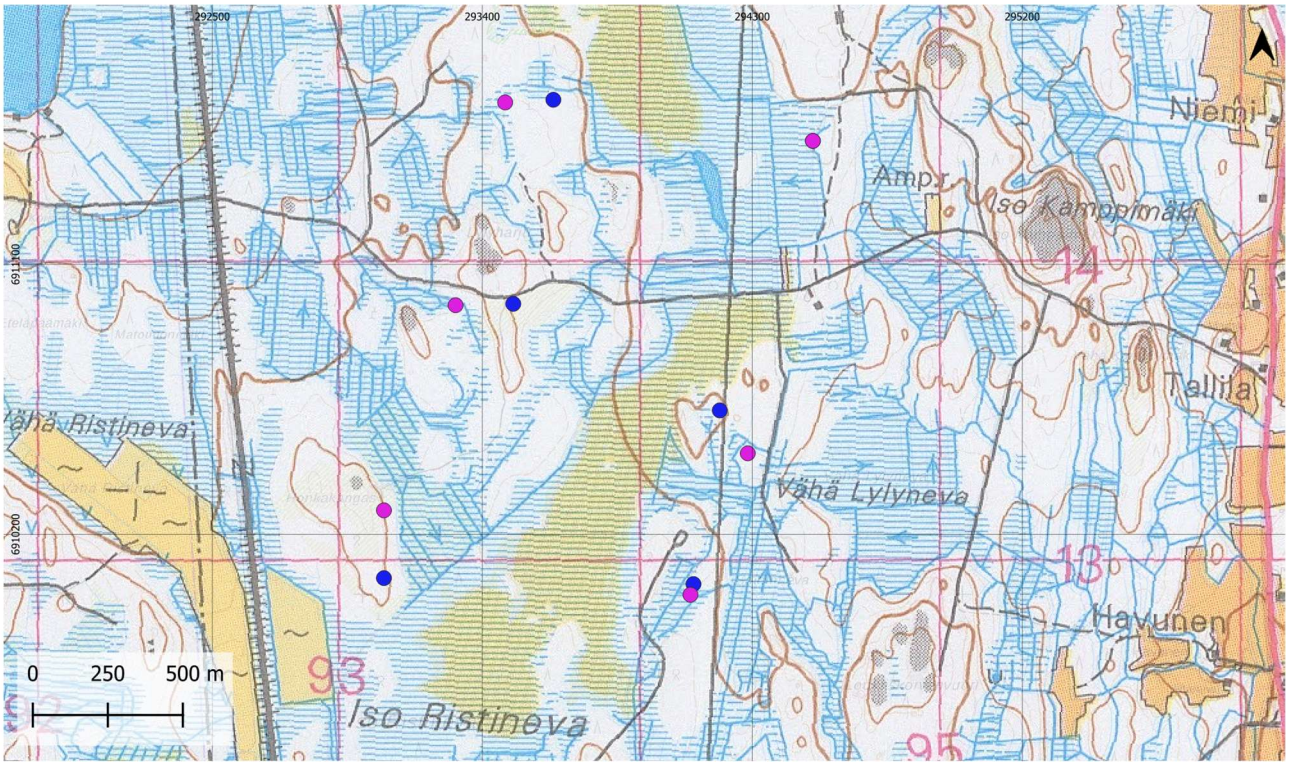
2.1. Ympäristö ja historia

Lylyharjun tuulivoimapuisto sijaitsee Kihniön kuntakeskuksen luoteispuolella, Ison Somerojärven itäpuolella. Tuulipuiston alue on nevaa sekä kivikkoista kangasmetsää. Lylynevan ja Iso Ristinevan välissä tuulivoimapuiston alueen läpi kulkee Karkunkankaantie.

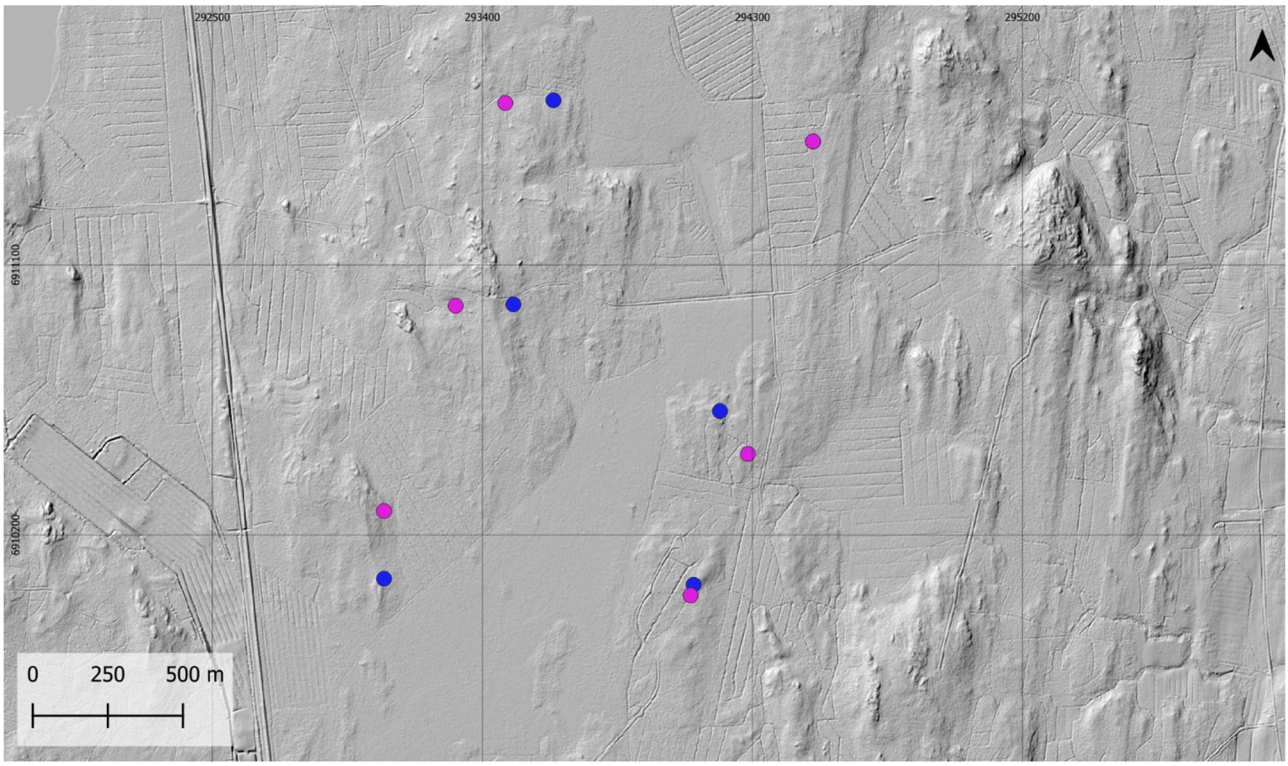
Lylynevan alue on paljastunut vedestä noin 8250-8000 eaa. mesoliittisen kivikauden varhaiskeskivaiheessa, jolloin rannankorkeus on sijoittunut korkeustasoille noin 171-151 m mpy. Täydennysinventointia varten käytiin läpi vuosien 2021–2022 inventointiraportin kartat, ja lisäksi etsittiin 1800-luvun kartat valtion maista, tarkasteltiin läpi vanhat peruskartat sekä ilmakuvat. Maanmittauslaitoksen 5 p laserkeilausaineistosta ja 2 m korkeusmallista tarkasteltiin voimalapaikkojen ympäristöä tervahautojen tai muiden arkeologisesti mielenkiintoisten rakenteiden varalta.

Kuva 3. Karttaote valtion maista vuodelta 1849. Inventoitavat voimalapaikat merkattu sinisillä palloilla.

Kuva 4. Voimalapaikat vuoden 1997 peruskartalla.

Kuva 5. Voimalapaikat MML:n 2 m korkeusmallissa.

2.2. Lähialueen aikaisemmat tutkimukset ja arkeologiset kohteet

Tuulivoimapuiston alueelta tehtiin vuoden 2021–2022 Keski-Pohjanmaan arkeologiapalveluiden inventoinnissa kolme havaintoa ihmistoiminnasta. Puiston pohjoispäästä, jossa ei ollut täydennysinventoinnissa tarkastettavia kohteita, löytyi tervahauta sekä vanha tammi purosta, jolla säädeltiin uitto-ojien veden korkeutta. Lisäksi havaittiin mahdollisesti palaneen modernin eräkämpän jäänteet. Kyseinen eräkämppä sijaitsee noin 300 m päässä täydennysinventoinnissa tarkastettavasta voimalapaikasta A. Muinaisjäännösrekisterin (kyppi.fi) mukaan suurin osa lähialueiden kiinteistä muinaisjäännöksistä on tervahautoja, joten inventoitavia voimalapaikkoja pidettiin myös potentiaalisina niiden löytymiselle.

3. Arkeologinen tarkkuusinventointi

3.1. Esityöt

Inventoinnin esitöiden aluksi käytiin läpi lähialueen tunnetut muinaisjäännöskohteet ja lähialueen aikaisemmat arkeologiset tutkimukset. Tietoja haettiin Museoviraston ylläpitämästä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta (www.kyppi.fi). Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalveluiden vuoden 2021–2022 inventointiraportti toimi pohjana täydennysinventoinnille. Raportin kartat haettiin Kansallisarkiston Astia-verkkopalvelusta, peruskartat haettiin kartat-verkkosivustolta. Historiallisia ilmakuvia tarkasteltiin Paikkatietoikkunasta. Vanhojen karttojen perusteella Inventoitavilla tuulivoimaloiden paikoilla ei ole ollut vakituista ihmistoimintaa. Maanmittauslaitoksen 5 p laserkeilausaineistosta tarkasteltiin mahdollisesti arkeologisesti mielenkiintoisia havaintoja, kuten tervahautoja ja kuoppajäännöksiä, jollaisia ei havaittu nyt tarkastelussa olevien voimaloiden läheisyydestä. GTK:n tuottamasta maaperäaineistosta selvitettiin alueen maaperän laatu.

3.2. Maastotyöt

Täydennysinventointi toteutettiin FM Alina Kortteen toimesta 11.7.2025. Havainnointiolosuhteet maastotöiden aikana olivat hyvät. Inventointimetodina oli silmämääräinen havainnointi ja koepistojen teko lapiolla. Inventoinnin kulkua dokumentoitiin valokuvin ja kuljetut reitit tallennettiin käsiGPS-paikantimella (Garmin Montana 67, tarkkuus +/- 5–10 m).

3.3. Maastohavainnot

Maastohavainnot sekä valokuvat ovat 07/2025 tiedossa olleiden voimalanpaikoista.

Voimalapaikka A Lylynevan kaakkoispuolella oli mäntyä kasvavaa varvikkoa. Metsäsaarekkeen ympärillä oli tehty hakkuita. Paikalle tehtiin muutamia koepistoja. Maa voimalanpaikalla oli ruskeaa hiekkamoreenia.

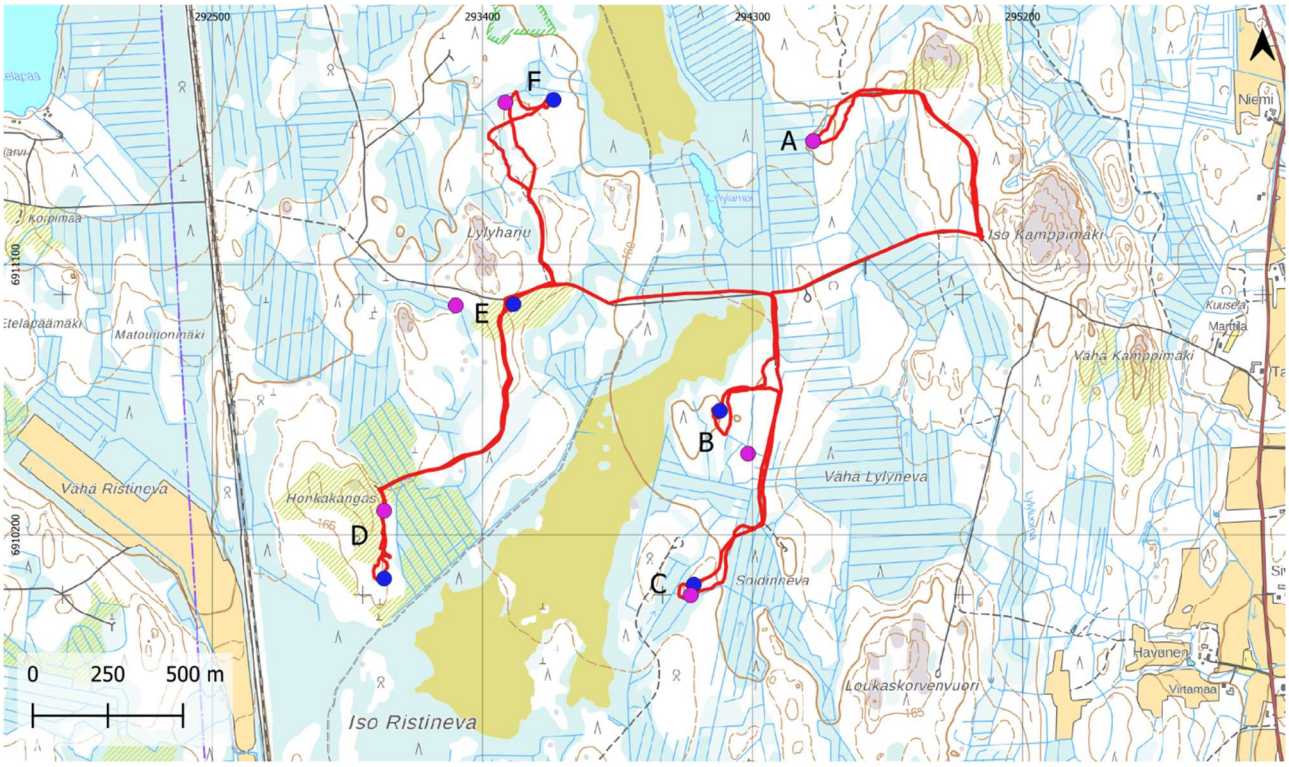
Voimalapaikka B ja C sijaitsivat Iso Ristinevan ja Vähä Lylynevan välissä mäntymetsäalueilla. Paikka B oli kallioista, varpukasvillisuutta kasvavaa mäntymetsää. Maaperä oli hiekkamoreenia.

Paikka C oli tasaista mäntymetsää, joka kasvoi pitkää varpukasvillisuutta ja suopursua. Maaperä oli myös hiekkamoreenia, mutta rahkaturvealue ulottui aivan voimalapaikan läheisyyteen.

Voimalapaikka D sijaitsi Iso Ristinevan länsipuolella Honkakankaan sekametsäalueella. Paikan vieressä oli hakkuuaukio ja metsässä näkyi vanhoja työkoneiden uria. Metsäpohja kasvoi matalaa varpukasvillisuutta ja koepistoissa maaperä oli punaisenruskeaa hiekkamoreenia.

Voimalapaikka E sijaitsi Lylyharjun eteläpuolella, alueen läpi kulkevan Karhukankaantien varrella. Paikka kasvoi parimetristä sekametsätaimikkoa ja metsänpohja oli heinikkoa sekä varpua. Maaperä oli vaaleanruskeaa hiekkamoreenia, jossa oli seassa monen erikokoisia luonnonkiviä.

Voimalapaikka F sijaitsi hiekkamoreenisella mäntymetsäalueella. Maastossa oli maakiviä ja metsänpohja kasvoi varpukasvillisuutta.

Kuva 6. Kuljettu reitti ja voimalapaikat maastokartalla. Voimalapaikat nimetty kirjaimin. Maastossa tarkastettiin sinisillä pisteillä merkityt 07/2025 tiedossa olleet voimalanpaikat.

Kuva 7. Voimalapaikka A.

Kuva 8. Voimalapaikka B.

Kuva 9. Voimalapaikka C.

Kuva 10. Voimalanpaikka D.

Kuva 11. Voimalapaikka E.

Kuva 12. Voimalapaikka F.

4. Yhteenveto

Heilu Oy toteutti Kihniön Lylyharjun alueelle suunnitellun tuulivoimapuiston täydennysinventoinnin, jonka aikana tarkastettiin kuusi muuttunutta voimalanpaikkaa. Maastotöiden aikana ei saatu havaintoja uusista arkeologisista kohteista tai kulttuuriperinnöstä.

Alina Korte
4.8.2025
Heilu Oy

Lähteet

Tutkimusraportit: (https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx)

- Itäpalo, Jaana 2022. Kihniö, Parkano, Kurikka 2021–2022. Lylyharjun tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi. Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu.

Kartat:

Kansallisarkisto: (https://astia.narc.fi/uusiastia/index.html)

- Maanmittaushallituksen uudistusarkisto.
    - A34:7/57-76 Valtion maat; Kartta (N:o XXI) ja selitys osasta valtionmaata 1849-1849, jakso 1. Viitattu 10.7.2025
    - A34:7/57-76 Valtion maat; Kartta (N:o XXI) ja selitys osasta valtionmaata 1849-1849, jakso 2. Viitattu 10.7.2025
- Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma).
    - Pitäjänkartasto. 2212 08+05 Ia.* -/- - Parkano, Kihniö (--). Tiedosto 1080635. Kansallisarkisto. Viitattu 10.7.2025. (1900)

Vanhat kartat-latauspalvelu (https://vanhatkartat.fi/)

- Peruskartta 1997, karttalehdet 2212 08 ja 2212 11.

Maanmittauslaitos:

Vanhat painetut kartat- latauspalvelu: (https://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/)

- Peruskartta 1959, karttalehdet 2212 08 ja 2212 11.

Paikkatietoikkuna: https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/

- Historialliset ilmakuvat v. 1996 ja 2020